

Plukovník ve výslužbě Vasil Coka – veterán druhé světové války

* 18. dubna 1923

Narodil se 18. dubna 1923 v Dulově na Podkarpatské Rusi. V roce 1940 po obsazení Podkarpatské Rusi Maďarskem uprchl spolu se dvěma spolužáky přes Polsko do Sovětského svazu. Zde byl okamžitě zatčen a po několika výsleších NKVD byl odsouzen na tři roky do gulagu na Sibiř. Po osvobození z Gulagu v roce 1943 byl v Buzuluku zařazen do důstojnické školy. Po náročném výcviku v Buzuluku a Novochopersku se koncem září 1943 zúčastnil v rámci 1. československé samostatné brigády bojů o Kyjev, Vasilkov, Žažkov, Rudu, Bílou Cerkev a Duklu. Po skončení bojů na Dukle byl zařazen do nově se tvořícího se štábu gen. Kratochvíla, který odcestoval na Podkarpatskou Rus s úmyslem vybudovat náhradní pluk na osvobozeném území Československa v Chustu. Vasil Coka žádal o převelení na frontu, ale nebylo mu vyhověno. Byl proto přemístěn do nově se tvořící 4. dělostřelecké brigády v Levoči. Po krátkém výcviku pokračovala brigáda v bojích o Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Turčanský svatý Martin a směřovala ke Vsetínu.

„Bylo to 3. května 1945,“ vzpomíná plukovník Vasil Coka, „kdy jsme překročili jeden z vrchů u Hrozenkova, konkrétně Huslenky. Objevil se nám pohled na protější svah. Partyzáni urputnou střelbou útočili na nepřítele. Okamžitě jsme spěchali do údolí na pomoc a dostali se do osady Johanová. Velitel brigády rozhodl neútočit přímo na Vsetín, ale udělat obchvat na Horní Město. Těžké zbraně musely zůstat v osadě Johanové. Měli jsme se spojit po osvobození Horního Města. Když jsem stál v palebném postavení a pozoroval tři partyzány snažící se i přes prudkou palbu bránících se Němců dostat se plížením k městu Vsetín, rozhodl jsem se jako velitel protitankové roty pomoci. Vydal jsem několik rozkazů a sám jsem postupoval s obsluhou jednoho děla malým porostem. Dostali jsme se nepozorovaně k menšímu domku. Z úkrytu jsem pozoroval tři německé vojáky v zákopech střelících po postupujících partyzánech. Čtvrtý stál u koní s vozem. Usoudil jsem, že se pravděpodobně jedná o družstvo, které zajišťuje německým vojákům ústup. Opatrně jsem každému z mých vojáků určil cíl a během krátké doby se nám podařilo nepřátelské družstvo zneškodnit. Mezitím přivezli mé protitankové dělo tažené koňmi a pokračovali jsme na Horní Město. Občané vycházeli z domů, vítali nás a nabízeli cigarety. Musel jsem je odhánět, protože nepřítel ještě nebyl poražen a poblíž Horního Města nás překvapila palba ze zámku. Naštěstí nebyl nikdo zraněn. Náhle jsem uviděl na obzoru rojnici našich chlapců běžících na Horní Město s křikem „u-rááá“. Mohli nás všechny postřílet, vždyť jsme pro ně na tu dálku vypadali v uniformě jako nepřítel. Za celou dlouhou dobu mé účasti na frontě jsem poprvé pocítil strach. Nikdo s ostatních nepostřehl, co se děje.“

